

UNIVERZITA PAŤLA BELA Vedeckej disciplíny	
Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov	
Dátum: 20. 11. 2017	
Číslo dokazu:	Číslo spisu:
14224	
Prílohy:	Vybavuje:

Posudok k inauguračnému konaniu

Doc. Ing. Saleha Mothanu Obadiho, PhD.

v študijnom odbore *medzinárodné vzťahy*

Pri posudzovaní vedeckého a osobnostného príspevku, doc. Ing. Saleha Mothanu Obadiho, PhD. do rozvoja vedeckej disciplíny, v rámci ktorej sa uchádza o inauguráciu musíme konštatovať, že sú to minimálne dve oblasti, kde je vklad inauguranta neoddiskutovateľný. Je to predovšetkým vývoj svetovej ekonomiky a medzinárodnej ekonomickej integrácie na pozadí objektívnych zákonitostí pôsobenia globalizácie v rôznych prierezoch ekonomiky. Z tohto dôvodu je neoceniteľná jeho permanentná účasť medzi autormi celej série monografií Ekonomického ústavu SAV pod názvom „*Vývoj a perspektívy svetovej ekonomiky*“ vždy orientovaných na tie najaktuálnejšie teoretické a praktické otázky analýzy tejto problematiky. V monografii vydanej v roku 2016 autor konštatuje mierne oživenie globálnej ekonomiky po kríze spred roka 2014, no toto oživenie má mnoho rizík a prekážok. Ide najmä o to, že existujúce a takisto očakávané oživenie hospodárskeho rastu je sprevádzané poklesom cien komodít na svetovom trhu (najmä ropy) a hlavne nerovnomerným rastom svetovej ekonomiky v jednotlivých regiónoch sveta, ťahúňom ktorého však nie sú rozvinuté štáty, ale rozvojové a rozvíjajúce sa krajiny. Významní hýbatelia rozvoja svetovej ekonomiky ako sú USA a Japonsko síce vyvinuli nové a progresívne ekonomické aktivity, stoja však pred veľkými výzvami spojenými s celkovým dlhom a deficitom. Takisto Európa prechádza etapou reštrukturalizácie svojej vlastnej architektúry, infraštruktúry a integrácie. K otázke regionalizmu a regionálnej ekonomickej integrácie sa doc. Obadi vyjadruje ako spoluautor aj v monografii „*Globálna ekonomika. Nové trendy a analýzy vybraných problémov*“ vydanej v roku 2008 takisto Ekonomickým ústavom SAV, kde predstavuje ekonomickú integráciu ako formu kolektívnej činnosti medzi štátmi na dosiahnutie určitého cieľa. Tým cieľom môže byť buď dosiahnutie zóny voľného obchodu alebo aj vybudovanie politickej únie (EÚ). Tieto dobrovoľné rozhodnutia štátov sú zamerané na odstraňovanie bariér a vzájomnú výmenu tovarov, služieb, kapitálu a osôb. Regionálna ekonomická integrácia je teda významná pre expanziu obchodu a investícií, predovšetkým v rozvojových krajinách a má potenciál zvýšiť globálny ekonomický rast, najmä keď je sprevádzaná otvorenosťou k vonkajšiemu svetu.

Druhou rozsiahlou oblasťou, v rámci ktorej môžeme dokumentovať vedecký vplyv inauguranta je problematika energetickej bezpečnosti v kontexte komplexného ponímania bezpečnosti vo všetkých jej významoch, čo jednoznačne korešponduje aj so zameraním pracoviska, na ktorom sa uchádzač inauguruje. Ako koautor monografie „*Energetická bezpečnosť Európskej únie so zameraním na ropu a zemný plyn. Teoretické pohľady a empirické dôkazy*“, takisto vydanej Ekonomickým ústavom SAV ešte v roku 2008 konštatuje, že energetická bezpečnosť znamená vlastne neprerušovaný prísun energií vo vhodnej kvalite a za akceptovateľné ceny. V minulosti sa chápala energetická bezpečnosť ako schopnosť zabezpečiť dostatok energie pre bojujúce armády. Globalizácia a integrácia

zatlačili vojenský aspekt energetickej bezpečnosti do úzadia, do popredia sa presunul ekonomický a geopolitický aspekt. Existuje zásadná geografická diskrepancia medzi spotrebou a produkciou ropy a plynu ako hlavných energetických komodít, a takisto existuje geopolitická nerovnomernosť v rozmiestnení zásob týchto energetických surovín a regiónmi sveta s vysokou spotrebou. Globálny surovinový problém je zároveň spätý s eskaláciou ostatných globálnych problémov ľudstva – populačná explózia, potravinový problém a problém ochrany a tvorby životného prostredia. Na druhej strane sa ale potvrdzuje, že rast spotreby energie nie je priamo úmerný napr. populačnému rastu. Naopak, honba za novými zdrojmi energií (často nelegálna, spätá s vojenskými akciami a politickým a ekonomickým nátlakom) zo strany rozvinutých a veľkých rozvíjajúcich sa ekonomík je dôvodom zvýšenej spotreby energií. Táto mnohostranná nerovnomernosť vytvára nové formy závislosti nielen konkrétnych štátov, ale celých geopolitických regiónov sveta, vrátane EÚ, stále závislej na ruskej ropy a na ruskom plyne.

Pri posudzovaní ostatných vedecko-výskumných aktivít doc. Obadiho je nevyhnutné konštatovať, že sa takisto pohybuje vo vyššie načrtnutom odbornom rámci, resp. sa venuje príbuzným témam. Svedčí o tom aj zameranie zahraničných a domácich výskumných projektov, v rámci ktorých pôsobil ako riešiteľ, resp. spoluriešiteľ. V tomto prípade oceňujeme jeho účasť na projekte v rámci výzvy Horizon 2020 s názvom „*Environmental Diplomacy and Geopolitics*“, ktorý stále prebieha. V roku 2005 sa podieľal na projekte pod názvom „*The External Trade Between Yemen and European Union and USA*“, v roku 2012 bol súčasťou medzinárodného vedeckého projektu „*The Impact of International Financial and Economic Crisis on the Development of Economic Relations Between Yemen and EU and USA*“. Takisto bol hlavným riešiteľom alebo spoluriešiteľom domácich vedeckých projektov, najmä v rámci výziev APVV a VEGA: „*Únik kapitálu a jeho dôsledky pre slovenskú ekonomiku*“, „*Ekonomické a geopolitické súvislosti meniacej sa globálnej energetickej scény a ich implikácie pre pozíciu EÚ v globálnej ekonomike*“, „*Globálna ekonomika a problém energetickej bezpečnosti: Implikácie pre EÚ*“, „*Nové trendy a javy v medzinárodnom obchode, zahraničných investíciách, migrácii a konkurencieschopnosti: Implikácie pre rozšírenú EÚ*“, „*Skúmanie vplyvov pokrízového vývoja na strategické smerovanie EÚ s dôrazom na energetickú politiku*“, „*Determinanty energetickej politiky EÚ a ich vplyv na konkurencieschopnosť slovenskej ekonomiky v čase hospodárskej krízy*“, „*Konvergencia a divergencia v integračných a globalizačných procesoch vo svetovej ekonomike: Implikácie pre slovenskú ekonomiku*“, *Svetová ekonomika, nová vývojová etapa EÚ a perspektívy vstupu SR do EÚ*“ a iné vedecko-výskumné projekty.

O tom, že doc. Obadi postupne kreoval svoju vlastnú vedeckú školu, svedčí celý rad odborných publikácií, ktoré ku svojej inaugurácii aj fyzicky predložil. Jadro tvoria už spomínané pravidelné kolektívne monografie „*Vývoj a perspektívy svetovej ekonomiky*“ vydávané Ekonomickým ústavom SAV spolu s ostatnými veľkými menami slovenskej ekonomickej vedy a praxe a takisto vyššie spomínaná monografia venovaná energetickej bezpečnosti EÚ. Medzi ďalšie významné počiny patrí jeho spoluautorstvo v publikácii „*Technológie, financie a budúcnosť globálnej ekonomiky*“ (Bratislava: Ekonóm 2015), v tom istom vydavateľstve vyšla v roku 2015 kolektívna monografia „*Tektonické zmeny v globálnej*

ekonomike“. Ako spoluautor publikoval v kolektívnej monografii z roku 2011 „*Determinanty ekonomického rastu a konkurencieschopnosti: výzvy a príležitosti*“. Pod jeho vlastnou redakciou vyšlo v roku 2008 kolektívne dielo „*Globálna ekonomika: nové trendy a analýzy vybraných problémov*“. Ešte v roku 2006 publikoval svoj príspevok v kolektívnom diele „*Globalizácia a slovenská ekonomika*“ v rámci riešenia Prierezového štátneho programu výskumu a vývoja „Účasť spoločenských vied na rozvoji spoločnosti“. Výsledkom projektu VEGA bola aj jeho autorká monografia z roku 2004 „*Integračné zoskupenie juhovýchodnej Ázie a zahraničnopolitické vzťahy so Slovenskom a Európskou úniou*“. V tom istom roku prezentuje svoj podiel na monografii „*Vplyv informačných technológií na ekonomický rast a zamestnanosť: teoretické a empirické pohľady s aplikáciou na efekty komerčného modelu Microsoft Slovakia na slovenskú ekonomiku*“. Prezentuje sa aj svojimi kapitolami v zahraničných dielach. V rámci *Current Issues of Globalization (New York: Nova Science Publishers 2004)* prezentoval svoj príspevok pod názvom „*Globalization and Competitiveness. A Comparative Analysis of Selected Developing Countries vs. Industrial Countries*“. V rámci publikačného počinu *Crude Oil Exploration in the World (Rijeka: InTech 2012)* publikoval časť s názvom „*To What Extent Do Oil Depend on the Value of US Dollar: Theoretical Investigation and Empirical Evidence*“. Samozrejme, inaugुरant je súčasťou mnohých ďalších publikačných počinov, veď len pre potreby inaugुरačného konania uvádza 18 monografických diel, ktoré sú široko citované domácou a zahraničnou odbornou verejnosťou (spolu 503 citácií, z toho 78 vo WoS a SCOPUS).

Syntézu uchádzačovho zamerania v zmysle prepájania tém medzinárodnej ekonomickej integrácie a energetickej bezpečnosti dokazujú aj jeho traja ukončení doktorandi v odboroch svetová ekonomika a ekonomická teória, ktorí sa venovali napr. miestu ropy a plynu v energetickej bezpečnosti EÚ, energetickej závislosti a jej vplyvu na budúci ekonomický vývoj EÚ, či pozícii BRIC vo svetovej ekonomike. Ďalší piati doktoranti po dizertačnej skúške sa venujú podobným témam. Doc. Obadi zároveň pôsobí ako podpredseda odborovej komisie v odbore Svetová ekonomika na Obchodnej fakulte EU v Bratislave a ako člen odborovej komisie v odbore Medzinárodné podnikanie na tej istej fakulte a ako člen odborovej komisie v odbore Ekonomická teória na Národohospodárskej fakulte EU v Bratislave.

Doc. Obadi je členom komisie VEGA pre ekonomické vedy, takisto je členom celosvetového zboru ekonómov, ktorý na mesačnej báze participujú na „*World Economic Survey*“ pre Ifo Institut for Economic Research Mníchovskej univerzity v Nemecku, spolupracoval s Európskou centrálnou bankou pred jej menovým rozhodnutím ohľadom úrokovej miery.

Vedecko-výskumná a publikačná činnosť doc. Obadiho sa pretavila aj do jeho pedagogickej činnosti. Ide o skúseného prednášajúceho v odbore svetová ekonomika a medzinárodné ekonomické vzťahy, najmä na Ekonomickej univerzite v Bratislave. Od roku 1998 sa vo svojej prednáškovej činnosti venoval problematike medzinárodného obchodu a marketingu, ekonomike a politike rozvojových krajín. Zaviedol nové vyučovacie jednotky: Ekonomika a obchodná politika rozvojových krajín, Medzinárodný obchod (pre študentov II. a III. stupňa) a Medzinárodný marketing. Pri tejto príležitosti zostavil a vydal učebnice

a učebné texty: „Svetový obchod a fluktuácia cien primárnych komodít so zameraním na rozvojové krajiny“ (Bratislava: Ekonóm 2012), „Rozvojové krajiny vo svetovom hospodárstve: analýza vybraných oblastí“ (Bratislava: Ekonóm 2012) a „Ekonomika a obchodná politika rozvojových krajín: vybrané problémy“ (Bratislava: Ekonóm 2010). Viedol 50 diplomových prác tematicky zameraných na oblasť energetiky v medzinárodných ekonomických vzťahoch a oblasť svetovej ekonomiky vrátane medzinárodných obchodných vzťahov.

Na základe vyššie uvedených skutočností považujem doc. Ing. Saleha Mothanu Obadiho, PhD. za erudovaného vedca a vysokoškolského pedagóga, ktorý požíva nielen národnú, ale aj širokú medzinárodnú akceptáciu. Inaugurant podľa môjho názoru spĺňa kritériá Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici na vymenovanie za profesora. Jeho interdisciplinárny prístup k problematike vývoja a fungovania svetovej ekonomiky a analýzy otázok energetickej bezpečnosti je súčasťou jadra vedeckej a pedagogickej činnosti na Fakulte politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. *Z uvedených dôvodov odporúčam Vedeckej rade Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici schváliť menovanie doc. Ing. Saleha Mothanu Obadiho, PhD. za vysokoškolského profesora v odbore Medzinárodné vzťahy.*

Banská Bystrica, 8. októbra 2017

prof. PhDr. Ján Koper, PhD.

Fakulta politických vied a medzinárodných
vzťahov,

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici